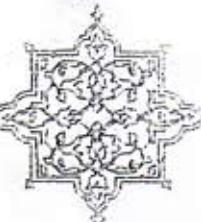

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

تاریخ ۱۹ فروردین ۱۳۸۸

شماره ۱۵۱

پیوست:

آیین نامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

عقدمه

سرعت پر شتاب علم و فناوری و ظهور پیشرفت های عظیم علمی در هزاره سوم، کشورهای جهان را در شرایطی قرار داده است که، ایجاد تحول راهبردی در برنامه های توسعه امری حیاتی و کامی اساسی در جهت توسعه همه جانبه است و بر این مبنای آموزش عالی و تمامی کارگزاران نظام علمی کشور و به طور کلی نهادهای مولد اندیشه نقش کلیدی در تبیین و تحقق این تحول راهبردی- با الهام از برنامه های توسعه و اهداف بلند سند چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران- خواهند داشت.

متولیان و برنامه ریزان حوزه آموزش عالی کشور نیز همسو و هماهنگ با نهضت تحول خواهی کشور و بهره مندی از فرصت های پیش آمده، در راستای ارتقای کیفیت، لزوم بازنگری آیین نامه ها، ضوابط و مقررات آموزشی را در صدر اولویت های کاری خود قرار داده اند. برای نیل به این مقصود، در گام نخست، آیین نامه دوره های کارشناسی ارشد به لحاظ ضرورتی که در بازنگری و اصلاح آن احساس می شد- با همکاری و هماهنگی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و- طی جلسات متعدد کارگروه آموزشی، به سه شیوه آموزشی - پژوهشی، آموزشی، و پژوهشی تدوین شده است.

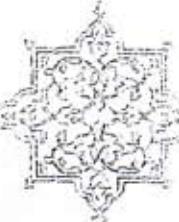
ماده ۱- هدف از تدوین آیین نامه دوره های کارشناسی ارشد به سه شیوه «آموزشی - پژوهشی»، «آموزشی» و «پژوهشی»، تقویت و توسعه دوره های تحصیلات تکمیلی، ارتقای کیفیت، تنوع بخشی به شیوه های نوین ارایه آموزش، پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به دوره های تحصیلات تکمیلی، تقویت و ارتقای سطح کیفی و کمی این دوره ها و همسان سازی آن با برنامه های توسعه و دیگر استناد راهبردی کشور است تا با بهره مندی از آن در تربیت متخصصان و پژوهشگران ماهر و برجسته در سطح کشور بکوشیم.

ماده ۲- تعاریف

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته: دوره ای بالاتر از دوره کارشناسی است که بر اساس برنامه های مصوب شورای گسترش آموزش عالی، به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوط منتهی می شود.

شیوه آموزشی - پژوهشی: دوره ای که محتوای برنامه آن مشتمل بر واحد های درسی و پایان نامه است.

۱۹ فروردین ۱۳۸۸

تاریخ:

۲۱/۱۵

شماره:

پیوست:

شیوه آموزشی: دوره‌ای یا محوریت آموزش، است که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراش **پایان‌نامه** داشت آموخته می‌شود

شیوه پژوهشی: دوره‌ای **محوریت پژوهش** که دستاورد آن (ارائه فناوری جدید، ارائه نظریه و آینه جدید، تولید دانش فنی، ثبت اختراع،...) شود و مشتمل بر اخذ واحدهای درسی محدود و الزام به ارایه **پایان‌نامه** است.

پایان‌نامه: **فعالیت پژوهشی**-تحقیقاتی است که در یک زمینه رشته تحصیلی مربوط و تحت راهنمایی استاد واقعماً انجام می‌گیرد.

مؤسسه: منظور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجری دوره‌های کارشناسی ارشد است.

شورا- منظور شورای تحصیلات تكمیلی مؤسسه است.

سمینار- منظور تحقیق و تبع نظری است.

ماده ۳- نحوه اجرای دوره: این دوره به صورت روزانه، شبانه، نیمه حضوری، مجازی و بین‌المللی طبق ضوابط مربوط قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۴- شرایط ورود

الف- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

ب- دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

ج- قبولی در آزمون ورودی مورد تأیید وزارت یا کسب پذیرش از مؤسسه براساس مقررات مصوب؛

ماده ۵- دروس جبرانی

چنانچه رشته دوره کارشناسی با رشته دوره تجنس نداشته باشد دانشجو باید به تشخیص گروه آموزشی، تعدادی از دروس را تحت عنوان جبرانی گذراند.

تبصره ۱- حداقل دروس جبرانی ۱۲ واحد می‌باشد که در ابتدای دوره قبل از دروس اصلی ارائه می‌شود.

تبصره ۲- در انتخاب دروس، اولویت با دروس جبرانی است تعیین تعداد و عنایین دروس براساس برنامه مصوب در هر رشته و زمان انتخاب آنها بر عهده شورای گروه است.

تبصره ۳- دروسی را که دانشجو قبل از دوره کارشناسی گذرانده است، تکرار آن در صورتی که عنوان درس براساس سرفصل برنامه مصوب کارشناسی ارشد باشد، مجاز نیست.

تبصره ۴- حداقل نمره قبولی در هر درس اعم از دروس دوره یا جبرانی ۱۲ است.

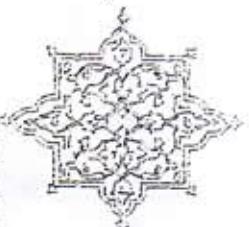
ماده ۶- مؤسسه موظف است به تناسب تعداد پذیرفته شدگان در این دوره، مشاور تحصیلی برای هدایت دانشجویان تعیین نماید.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

بررسی محتوى

تاریخ: ۱۹ فروردین
شماره: ۱۷/۱۵۵
پیوست:

ماده ۷- تعداد واحدهای درسی را که دانشجو باید در هر نیمسال تحصیلی در این دوره اخذ نماید حداقل، ۸ و حداقل ۱۲ است.

ماده ۸- ارزشیابی تحصیلی

میانگین نمرات دانشجو در دو نیمسال باید از ۱۴ کمتر باشد.

ماده ۹- آخرین نیمسال تحصیلی، دانشجو از شرط حداقل اخذ واحد معاف است و چنانچه میانگین نمره دانشجو در این نیمسال کمتر از ۱۴ باشد، مشروط تلقی می‌شود.

ماده ۱۰- میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره باید از ۱۴ کمتر باشد، در غیر این صورت، دانشآموخته دوره کارشناسی ارشد شناخته نمی‌شود.

تبصره- دانشجویی که پس از گذراندن کلیه دروس دوره در هر سه شیوه، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد- در صورتی که حداقل مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد- می‌تواند دروسی را که در آنها نمره کمتر از ۱۴ احرار کرده است، فقط در یک نیمسال تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، دانشآموخته می‌شود. دانشجویی که به هر دلیل نتوانند از این فرصت استفاده کند، از ادامه تحصیل محروم می‌شود و مدرکی دریافت نمی‌کند.

ماده ۱۱- حضور و غیاب

حضور دانشجو در تمامی برنامه‌های درسی و دیگر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس باید از ۲/۱۶ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود.

تبصره ۱: در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس، بیش از حد مجاز بوده و از نظر مؤسسه، موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموعه دروس انتخابی دانشجو حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیمسال الزامی نیست. ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو نیمسال الزامی نیست. ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می‌شود.

تبصره ۲: غیبت در شیوه پژوهشی، ارزیابی ناموفق واحدهای پژوهشی اخذ شده در آن نیمسال است که طبق نظر هیأت داوران در ماده ۲۲ انجام می‌شود.

ماده ۱۲- غیبت غیر موجه در امتحان هر درس منجر به نفره صفر در آن درس می‌شود.

تبصره: در صورتی که غیبت دانشجو در امتحان، از نظر مؤسسه، موجه تشخیص داده شود، درس مزبور حذف می‌شود.

ماده ۱۳- مرخصی تحصیلی

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در هر سه شیوه می‌تواند حداقل یک نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده نماید، مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

ماده ۱۴۵- انصراف، اخراج و ترک تحصیل

دانشجو می‌تواند به هر دلیل از تحصیل اعلام انصراف نماید. در اینصورت باید درخواست خود را را مبنی بر انصراف به مؤسسه تسلیم نماید، چنانچه دانشجو بعد از یک ماه درخواست خود را پس نگیرد آن مؤسسه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می‌نماید.

تبصره ۱- دانشجوی انصرافی یا اخراج از تحصیل (مشروطی دو نیمسال، سنتوات بیش از حد مجاز) موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید.

تبصره ۲- دانشجوی منصرف یا اخراج از تحصیل می‌تواند درصورت تسویه حساب کامل با مؤسسه مجدداً درآزمون شرکت نماید.

ماده ۱۵۵- طول دوره

طول مدت دوره در هر سه شیوه حداقل ۲ سال مشتمل بر ۴ نیمسال تحصیلی است.

تبصره- درمواردادستنایی افزایش طول مدت دوره با تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مجاز است. در هر صورت مدت دوره در هر سه شیوه باید از $\frac{2}{5}$ سال تجاوز نماید.

ماده ۱۶- انتقال، تغییر رشته و مهمان

انتقال و تغییر رشته در هر سه شیوه دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

تبصره ۱- انتقال از دوره شباهن به روزانه، نیمه حضوری و مجازی به حضوری اعم از (روزانه و شباهن) و از دانشگاه‌های غیر دولتی به دانشگاه‌های دولتی ممنوع است.

تبصره ۲- انتقال از یک شیوه به شیوه دیگر با رعایت سنتوات دوره در اختیار مؤسسه آموزش عالی است.

تبصره ۳- هر دانشجو در هر سه شیوه کارشناسی ارشد می‌تواند حداقل دو نیمسال را با موافقت مؤسسه مبدأ و مقصد به عنوان مهман گذراند.

ماده ۱۷۵- معادل سازی دروس در دوره کارشناسی ارشد با نظر گروه آموزشی و با شرایط زیر امکانپذیر است.

الف- پذیرش وی برای ورود به دوره مورد تأیید وزارت باشد.

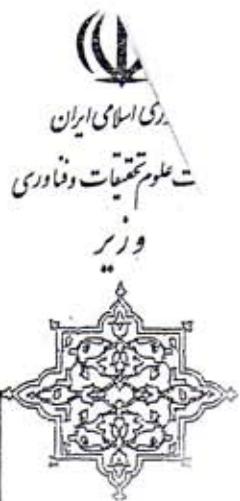
ب- مؤسسه قبلی دانشجو در رشته تحصیلی مورد تأیید وزارت باشد.

ج- سرفصل دروس گذرانده دانشجو براساس برنامه‌های مصوب شورای برنامه‌ریزی باشد.

ماده ۱۸۵- استاد راهنما

استاد راهنما در دوره کارشناسی ارشد آموزشی- پژوهشی و پژوهشی به پیشنهاد دانشجو و با موافقت یکی از اعضای هیات علمی با مرتبه حداقل استادیاری و تأیید شورا تعیین می‌شود.

تبصره- چنانچه استاد راهنما خارج از مؤسسه آموزش عالی انتخاب می‌شود به جای شرط استادیاری داشتن مدرک لکتری الزامی است.

ماده ۱۹- استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما پس از تأیید شورای گروه از اعضای هیأت علمی داخل یا متخصصان خارج از دانشگاه انتخاب می‌شود.

ماده ۲۰- ارزشیابی پایان نامه

الف- نمره از ۱۹ تا ۲۰: عالی

نمره از ۱۸ تا ۱۸/۹۹: بسیار خوب

نمره از ۱۶ تا ۱۷/۹۹: خوب

نمره از ۱۴ تا ۱۵/۹۹: قابل قبول

ب- نمره کمتر از ۱۴: غیرقابل قبول

تبصره- چنانچه ارزشیابی پایان نامه غیر قابل قبول باشد دانشجو مجاز است حداقل یک نیمسال در مدت مجاز تحصیل در جلسه دفاعیه شرک و مجدداً از پایان نامه دفاع کند. دانشجویی که در فرصت تعیین شده تواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع نماید، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می‌شود.

ماده ۲۱- به دانشجوی کارشناسی ارشد که به هر دلیل از تحصیل باز می‌ماند، فقط یک گواهی که دانشجو چه دوره کارشناسی ارشد را در چند واحد و با چه نمره ای گذرانده است اعطا می‌شود.

ماده ۲۲- ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاعیه توسط هیأت داوران انجام می‌شود.

ماده ۲۳- ترکیب هیأت داوران براساس دستورالعمل شورا است.

ماده ۲۴- گواهینامه پایان دوره کارشناسی ارشد به هر سه شیوه (آموزشی- پژوهشی، آموزشی و پژوهشی) ارزش یکسانی داشته و می‌توانند در دوره تحصیلی بالاتر ادامه تحصیل دهند.

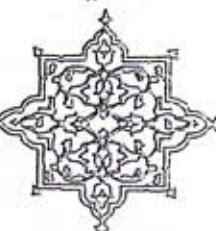
ماده ۲۵- تعداد واحدهای دوره کارشناسی ارشد در هر سه شیوه (آموزشی- پژوهشی، آموزشی و پژوهشی) بر حسب رشته حداقل ۲۸ و حداقل ۲۲ واحد است.

الف- شیوه آموزشی- پژوهشی

ماده ۲۶- تعداد واحد پایان نامه در این شیوه حداقل ۴ و حداقل ۶ واحد درسی برای همه رشته‌ها و براساس برنامه مصوب می‌باشد.

ماده ۲۷- پایان نامه

دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد یا استاد راهنما و تأیید گروه مربوط انتخاب نماید. موضوع پایان نامه پس از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی داشکشده قطعیت می‌یابد.

ب-شیوه آموزشی

ماده ۲۸- در این شیوه تمامی دوره به صورت واحدهای درسی بدون پایان نامه خواهد بود که گذراندن حداقل ۲ و حداکثر ۴ واحد سینتار (تحقيق و تبع نظری) الزامي است.

ج-شیوه پژوهشی

ماده ۲۹- این شیوه پذیرش برای مؤسسات پژوهشی بوده و در مورد مؤسسات آموزشی منوط به تأمین کل هزینه ها (انجام تحقیق و حق الزحمه پایان نامه) از محل درآمدهای اختصاصی طرح پژوهشی کاربردی استاد راهنمای قابل اجرا می باشد.

ماده ۳۰- دانشجو طی نیمسال اول موظف است موضوع پژوهش خود را با نظر استاد راهنمای تأیید گروه انتخاب نماید.

ماده ۳۱- تعداد واحدهای درسی در این شیوه ۶ تا ۱۰ واحد است و دانشجو می تواند همزمان با واحدهای آموزشی، واحدهای پژوهشی خود را با نظر استاد راهنمای تأیید گروه انتخاب نماید.

ماده ۳۲- حضور و غیاب دانشجو در مرحله پژوهش در این شیوه با نظر استاد راهنمای تأیید گروه و بر اساس تعداد جلسات مشاوره و راهنمایی صورت می پذیرد.

ماده ۳۳- روند پیشرفت پژوهش دانشجو در هر نیمسال با حضور استاد راهنمای، نماینده تحصیلات تکمیلی مؤسسه و یکنفر از اعضای هیأت علمی متخصص به انتخاب مدیر گروه ذیربسط، مورد ارزیابی قرار می گیرد.

تبصره ۱: کل واحدهای پایان نامه در این شیوه به سه نیمسال تقسیم شده و دانشجو در هر نیمسال یک سوم ($\frac{1}{3}$) آنها را تحت عنوان بخش اول پایان نامه اخذ می نماید.

تبصره ۲- حداقل نمره قبولی پس از داوری روند پیشرفت پژوهش دانشجو در هر نیمسال نمره ۱۴ است.

تبصره ۳- چنانچه نمره پیشرفت پژوهشی دانشجو در هر ارزیابی کمتر از ۱۴ باشد وی در آن نیمسال مشروط تلقی می شود.

ماده ۳۴- ارزیابی نهایی در این شیوه، بقاع از پایان نامه است که در آخرین مرحله تحصیل دانشجو انجام می شود.

سایر مقررات:

ماده ۳۵- اجرای هر یک از شیوه ها «آموزشی- پژوهشی»، «آموزشی» و «پژوهشی» در دوره توسط مؤسسه با مجوز از شورای گسترش آموزش عالی مجاز است.

سُنْهُ تَعَالَى

تاریخ: ۱۹ فروردین ۱۳۸۸

شماره: ۷۱/۱۵۴

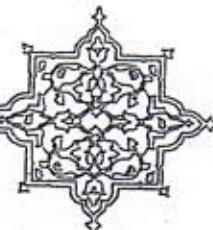
پیوست:

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

ماده ۳۶ - در مواردی که آیننامه ساکت است تصمیم گیری بر عهده شورا می‌باشد.

ماده ۳۷ - آیننامه دربر گیرنده اصول و ضوابط کلی دوره کارشناسی ارشد به سه شیوه اجرایی می‌باشد و مؤسسه موظف است دستور العمل اجرایی آن را در چارچوب آیننامه تدوین و پس از تصویب در شورا اجرا کند.

ماده ۳۸ - تقسیم آیننامه بر عهده معاونت آموزشی وزارت است و در صورت بروز ابهام، نظر معاونت مذکور مورد استناد قرار خواهد گرفت.

ماده ۳۹ - آیننامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد در ۳۹ ماده و ۱۹ تبصره در جلسه ۷۱۴ مورخ ۸/۱/۱۵ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی به تصویب وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از نیمسال اول تحصیلی ۸۸-۸۹ به مدت سه سال قابل اجرا است که پس از مدت مذکور با ارزیابی از خروجی‌های دوره و در صورت موافقت تمدید خواهد شد. با ابلاغ این آیننامه، کلیه آیننامه‌ها و بخش‌نامه‌های مغایر با آن ملغی اعلام می‌شود.

محمد جعفری زاهدی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

مواردی که بر اساس ماده ۳۶ آین نامه می باشد در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تصویب شود و برای ورودیهای ۸۸ و بعد از آن لازم الاجرا است.

- ۱- برابر استعلام از وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری به ازای واحدهای جبرانی اضافه سالانه به دانشجویان تعلق نمی گیرد.(مربوط به ماده ۵ آین نامه)
- ۲- در مواردی که دانشجو در یک نیمسال تحصیلی بدلایل خارج از اراده خود، کمتر از حد نصاب مقرر در آین نامه آموزشی واحد انتخاب کرده و در نیمسال مورد نظر میانگین کمتر از حد نصاب داشته باشد برای احتساب مشروطی میانگین نیمسال مذبور با نیمسال بعدی و یا نیمسال های بعدی جمع و یکجا معدل گیری می شود و در صورتیکه میانگین تجمعی این نیمسال ها (نیمسال های مذکور) کمتر از ۱۴ باشد، یک نیمسال مشروطی برای وی منظور خواهد شد.(مربوط به ماده ۸ و ماده ۹)
- ۲- ترکیب هیات داوران در جلسه دفاع از پایان نامه:
 - الف) استاد یا استادی راهنمای و مشاور
 - ب) نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده
- ج) دو نفر از بین اعضا هیات علمی یا متخصصان و محققان مربوط (به تصویب گروه تخصصی) نماینده تحصیلات تکمیلی می تواند یکی از استادی ممتحن داخلی باشد اما استاد راهنمای نمی تواند نماینده تحصیلات تکمیلی باشد.(مربوط به ماده ۲۳ آین نامه)
- ۳- انتخاب استاد راهنمای می باشد تا پایان نیمسال اول و تایید موضوع می باشد قبل از شروع نیمسال سوم صورت پذیرد.
- ۴- سمینار در شیوه آموزشی به ارزش ۲ واحد می باشد.
در صورتیکه استاد راهنمای خارج از موسسه انتخاب شود می باشد در شورای دانشکده بررسی و تصمیم گیری شود.
- ۵- هر دانشجو در مقطع کارشناسی ارشدمی تواند حداقل تا ۲ استاد راهنمای داشته باشد. (مربوط به ماده ۱۸ آین نامه)
- ۶- در صورتیکه دروس دانشجو معادل سازی شود به ازای هر ۹ واحد معادل شده یک نیمسال از کل دوره دانشجو کسر میشود (مربوط به ماده ۱۷ آین نامه)
- ۷- حداقل دروس جبران معدل در دوره کارشناسی ارشدمی ۱۲ واحد می باشد. (مربوط به تبصره ماده ۱۰)
- ۸- حداقل تعداد واحدهای پایان نامه ۶ واحد می باشد. لازم است در خصوص رشته هایی که تعداد واحدهای پایان نامه آن بیش از ۶ واحد است در شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تصمیم گیری شود.

- ۹- دروسی که در دوره آموزشی به جای ۶ واحد پایان نامه در شیوه آموزشی - پژوهشی ارائه می شود، می بایست با پیشنهاد استاد راهنمای دوره، گروه مربوطه و با تایید شورای دانشکده تعیین شود. ضمنا لازم است این دروس از بین دروس مصوب دوره انتخاب شود.
- ۱۰- نوع شیوه آموزشی در تمامی مدارک تحصیلی دانشجویان قید می گردد.
- ۱۱- مجوز ترم پنجم موضوع تبصره ماده ۱۵ آیین نامه با تشخیص شورای دانشکده به دانشجو اعطا می شود.
- ۱۲- موضوع میهمان ترمی مربوط به تبصره ۳ ماده ۱۶ درکمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه بررسی و تصمیم گیری خواهد شد.
- ۱۳- عدم مراجعت دانشجو در یک نیمسال موجب محرومیت او از تحصیل می گردد.
- ۱۴- تغییر از شیوه آموزشی به شیوه آموزشی - پژوهشی
- ۱۴-۱- درخواست تغییر شیوه باید بعد از اتمام دومین نیمسال و قبل از شروع سومین نیمسال تحصیلی توسط متقاضی به تحصیلات تكمیلی دانشکده ارائه گردد.
- ۱۴-۲- دانشجو می بایست حداقل ۱۶ واحد درسی (به استثناء دروس جبرانی) گذرانده باشد.
- ۱۴-۳- معدل کل دروس گذرانده از ۱۷ کمتر نباشد، یا به لحاظ معدل کل جزء ۱۰٪ دانشجویان برتر هم ورودی (درجمع بین هردو شیوه) در گرایش پذیرفته شده باشد.
- ۱۴-۴- تصویب در شورای گروه تخصصی و شورای آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشکده با توجه به موارد فوق الذکر.
- ۱۴-۵- تصویب در شورای آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه .
- ۱۵- تغییر از شیوه آموزشی - پژوهشی به شیوه آموزشی
- ۱۵-۱- درخواست تغییر شیوه از آموزشی - پژوهشی به شیوه آموزشی حسب مورد برابر نظر شورای آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه و کمیسیون موارد خاص انجام خواهد گرفت.
- ۱۵-۲- انتقال از یک شیوه به شیوه دیگر با رعایت سنوات تحصیلی دانشجو مجاز می باشد.